





TYÖMINISTERIÖ



## ESIPUHE

Työpoliittinen tutkimus –sarjassa julkaistaan työpolitiikan tutkimusohjelma vuosille 2008-2011 ”Työpoliittinen tutkimus työ- ja elinkeinopolitiikan päätöksenteon tukena”. Se on laadittu työministeriön analyysiyksikössä edellisen työpolitiikan tutkimusohjelmakauden päätyttyä vuoden 2007 lopussa. Tutkimustoiminnan jatkuvuuden ja pitkäjänteisyyden osoittamiseksi luodaan ensin katsaus kuluneeseen ohjelmakauteen. Sen viimeisenä vuonna on valmisteltu uuden työ- ja elinkeinoministeriön strategiaa ja organisaatiota, jotka tulevat voimaan 1.1.2008. Päätöksenteon tueksi tehtävät työvoimapolitiittiset ja työelämää käsittelevät tutkimukset palvelevat tulevaisuudessa siis yhä laajempaa sektoria.

Vuonna 2007 käynnistyi myös koko valtion sektoritutkimuksen uudistaminen sektoritutkimuksen neuvottelukunnan ja sen alaisten jaoston perustamisella. Niiden tehtävänä on laatia neljä tutkimusagendaa, joissa on myös työpoliittisia elementtejä. Hallitusohjelmaan sisältyvät Työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelma sekä Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelma tarvitsevat myös uutta tutkimustietoa. Niinikään jouston ja turvan tasapainoa työmarkkinoilla ja työelämässä uudistavan korkean tason työryhmän (23.8.2007-31.12.2010), sosiaali- ja terveysministeriön asettaman sosiaaliturvan uudistamiskomitean (15.6.2007 – 31.12.2009), ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen johtoryhmän (31.12.2010 saakka) sekä työmarkkinoiden kohtaantoa käsittelevän työryhmän (8.8.2007 lähtien) tietotarpeet otetaan uudessa tutkimusohjelmassa huomioon.

Työpoliittisten tutkimusten tulevat strategiset painopistealueet määräytyvät pitkälti globalisaation ja väestön ikärakenteen muutossuunnista ja niiden aiheuttamista sopeutumisvaatimuksista. Huomio kohdistuu työelämän tuottavuuteen, uusiin innovaatioihin ja laatuun, työvoiman saatavuuteen, osaamiseen ja työurien pituuteen, työllisyysasteen nostamiseen ja työllistyvyyden parantamiseen sekä itsensä työllistämiseen ja yrittäjyyteen.

Helsingissä joulukuussa 2007

Heikki Räisänen

Päivi Järvinieniemi

Matti Sihto

Tutkimusjohtaja

Työmarkkinaneuvos

Työmarkkinaneuvos

## TIIVISTELMÄ

Työpolitiikan tutkimusohjelma vuosille 2008-2011 ”Työpoliittinen tutkimus työ- ja elinkeinopolitiikan päätöksenteon tukena” sisältää ajankohtaisiin työ- ja elinkeinopolitiikan strategiaan lähtökohtiin perustuvan koosteen uusista tutkimustoiminnan haasteista ja painopistealueista. Aluksi luodaan katsaus menneeseen työpolitiikan tutkimusohjelmakauden vuosina 2003-2007 sekä uuden työ- ja elinkeinoministeriön toiminnan aloittamisen kynnyksellä toteutettuun tutkimustoimintaan.

Keskeistä työpoliittisen tutkimustoiminnan valmistelussa on ollut yhteistyö työministeriön, sen hallinnonalan sekä eri sidosryhmien kanssa. Nyt tutkimusohjelmaa uudistettaessa otetaan huomioon hallitusohjelmaan sisältyvien politiikkaohjelmien - Työn, yrittämisen ja työelämän sekä Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmat - kuten myös eräiden yhteiskuntapoliittisesti keskeisiin haasteisiin vastaamista pohtivien komiteoiden ja työryhmien - sosiaaliturvan uudistamiskomitea, jouston ja turvan tasapainoa työmarkkinoilla ja työelämässä uudistava työryhmä, ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen johtoryhmä sekä työmarkkinoiden kohtaantoa käsittelevä työryhmä - esittämät tietotarpeet. Yhteistyötä tehdään myös vuonna 2007 perustetun sektoritutkimusneuvottelukunnan jaostojen kanssa. Niiden tutkimusohjelmat ja -panostukset ovat osaltaan työ- ja elinkeinopoliittisia. Työelämä tutkimuksen alalla yhteistyö työmarkkinajärjestöjen kanssa jatkuu niiden tekemien tutkimusaloitteiden myötä tutkimuksia toteutettaessa.

Väestön ikääntyminen ja talouden globalisaatio vaikuttavat työpolitiikan toimintaympäristöön muodostaen myös nyt käsillä olevan tutkimusohjelman keskeiset lähtökohdat. Työpolitiikan tehtävänä on työvoimavarojen niukkenemisen vaikutusten lieventäminen työmarkkinoiden toimintaan ja työelämään. Nuorten työelämään tulon ja kiinnittymisen edellytyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Työvoimavarojen niukkenemiseen voidaan vastata myös yleensä työoloja ja työelämän laatua kehittämällä, koska se lisää työn teon vetovoimaa. Tuottavuutta ja hyvinvointia ei voi parantaa työvoiman määrää kasvattamalla, vaan osaamista, koulutusta, teknologiaa, organisaatioita ja toimintatapoja kehittämällä. Suomi on tähän mennessä hyötynyt globalisaatiosta, mikä edellyttää myös jatkossa koko taloudelta, yrityksiltä ja yksilöiltä innovatiivisuutta. Tutkimustoiminta voi osaltaan tuoda vastauksia tähän haasteeseen.

Työpoliittinen tutkimus koostuu jatkossakin työelämätkimuksesta ja työvoimapolitiisesta tutkimuksesta. Maahanmuuttopolitiista tutkimusta sisältyy tarvittaessa näihin molempiin osaluueisiin.

Avainsanat: Työpolitiikka, tutkimusohjelma, sektoritutkimus, työelämän tutkimus, työvoimapolitiikan tutkimus

## **SAMMANDRAG**

Det arbetspolitiska forskningsprogrammet för 2008-2011 ”Arbetspolitisk forskning som stöd för beslutsfattandet inom arbets- och näringspolitiken” innehåller en sammanfattning av nya utmaningar och tyngdpunktsområden inom forskningen, vilka baserar sig på de aktuella utgångspunkterna för arbets- och näringspolitiken. Först görs en överblick över den gångna programperioden för arbetspolitisk forskning åren 2003-2007 samt den forskning som bedrivits inför inledandet av verksamheten vid det nya arbets- och näringsministeriet.

Ett väsentligt inslag i beredningen av den arbetspolitiska forskningen har varit samarbete mellan arbetsministeriet, dess förvaltningsområde och olika intressentgrupper. När forskningsprogrammet nu revideras, beaktas de politikprogram som ingår i regeringsprogrammet – politikprogrammet för arbete, företagande och arbetsliv, politikprogrammet för hälsofrämjande och politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd. Man beaktar också de informationsbehov som framförts av vissa kommittéer och arbetsgrupper som överväger olika sätt att svara på samhällspolitiskt viktiga utmaningar – kommittén för en reform av socialskyddet, arbetsgruppen som reformerar balansen mellan flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden och i arbetslivet, ledningsgruppen för en totalreform av den yrkesinriktade vuxenutbildningen samt arbetsgruppen som behandlar matchningen på arbetsmarknaden. Man kommer också att samarbeta med sektionerna i delegationen för sektorforskning som bildades år 2007. Deras forskningsprogram och insatser är för sin del arbets- och näringspolitiska. Inom arbetslivsforskningen fortsätter samarbetet med arbetsmarknadsorganisationerna i och med genomförandet av forskningsinitiativ som de tagit.

Den åldrande befolkningen och globaliseringen av ekonomin påverkar den arbetspolitiska verksamhetsmiljön och bildar också de centrala utgångspunkterna för föreliggande forskningsprogram. Arbetspolitikens uppgift är att lindra de minskande arbetskraftsresursernas

konsekvenser för verksamheten på arbetsmarknaden och arbetslivet. Minskningen av arbetskraftsresurserna kräver ökade sysselsättningsgrader och förbättrad integrering av outnyttjade arbetskraftsresurser i arbetslivet. Det är också möjligt att svara på utmaningen genom att man utvecklar arbetsomständigheterna och arbetslivets kvalitet i allmänhet, eftersom detta ökar arbetets attraktivitet. Förutom att äldre arbetstagare ska fortsätta i arbetslivet bör man också fästa särskild uppmärksamhet vid att unga inträder och etablerar sig i arbetslivet. Det går inte att förbättra produktiviteten och välfärden genom att utöka arbetskraften, utan man ska vidareutveckla kompetensen, utbildningen, teknologin, organisationerna och handlingssätten. Finland har hittills dragit nytta av globaliseringen, vilket också framöver kräver innovativitet av ekonomin i sin helhet, företagen och individerna. Forskningen för sin del kan medföra svar på denna utmaning.

Den arbetspolitiska forskningen kommer också framöver att bestå av arbetslivsforskning och arbetskraftspolitisk forskning. Migrationspolitisk forskning ingår vid behov i båda dessa delområden.

Nyckelord: arbetspolitik, forskningsprogram, sektorforskning, arbetslivsforskning, arbetskraftspolitisk forskning

## **ABSTRACT**

The employment policy research programme 2008-2011 "Employment policy research to support decision-making in employment and economic policy" includes a summary of the new research-related challenges and focuses, based on the strategic premises for the topical employment and economic policy. To begin with, a review of the past research period in employment policy 2003-2007, as well as studies carried out on the threshold of the introduction the new Ministry of Employment and Economic Development.

A central factor in the preparation of employment policy research has been the cooperation between the Ministry of Labour, the labour administration and different interest groups. In the current renewal of the research programme, consideration will be given to the policy programmes included in the Government programme – the Policy programme for employment, entrepreneurship and worklife, the Policy programme for health promotion and the Policy programme for the well-being of children, youth and families. Consideration will also be given to the information needs presented by some committees and working groups considering how to meet important challenges related to

social policy – the Committee to reform the social security system, the Working group considering the balance between flexibility and security on the labour market and in work life, the Steering group for the total reform of vocational adult training, and the Working group dealing with labour market matching. There will also be cooperation with the sections of the Advisory Board for Sector Research, established in 2007. Their research programmes and focuses are on their part related to employment and economic policy. In work life research, the cooperation with labour market organisations will continue along with the studies carried out according to their research initiatives.

The ageing population and the economic globalization affect the operational environment of employment policy, and they also form the central premises for the present research programme. Employment policy has the task of reducing the effects of the decrease in labour resources on the labour market and in work life. The decreasing labour resources require increased employment rates and improved work life integration of labour resources not in use. The challenge can also be met by developing working conditions and work life in general, since it will increase the attractiveness of work. Besides continued work careers for elderly people, special consideration should be given to young people entering the labour market and work life, and their staying there. Productivity and welfare cannot be improved by increasing the labour force, but by developing the competence, the training and education system, the technology, the organisations and the ways of action. Until now, Finland has gained from the globalisation, which also in the future will require innovation from the economy as a whole, enterprises and individuals. On its part, research can find answers to how to meet this challenge.

Employment policy research will also in the future include work life research and labour policy research. If necessary, migration policy research will be included in both these fields.

Key words: Employment policy, research programme, sector research, work life research, labour policy research

## Sisällysluettelo:

1. Yhteiskuntapoliittiset ja strategiset lähtökohdat .....	6
2. Edellisen ohjelmakauden 2003-2007 luoma perusta.....	7
3. Tutkimusohjelmien saumakohta vuonna 2007.....	8
4. Sektoritutkimuksen ja strategian uudistusten vaatimuksia .....	10
5. Liittymät muihin ohjelmiin ja kehittämishankkeisiin .....	11
6. Työpoliittisen tutkimustoiminnan uudet painopisteet ja tema-alueet .....	12
7. Organisaatio, resurssit ja toteutus.....	17

# TYÖPOLITIIKAN TUTKIMUSOHJELMA VUOSILLE 2008-2011

## TYÖPOLIITTINEN TUTKIMUS TYÖ- JA ELINKEINOPOLITIIKAN PÄÄTÖKSENTEON TUKENA

### 1. Yhteiskuntapoliittiset ja strategiset lähtökohdat

Työpolitiikan ja sitä kautta myös työpoliittisen tutkimuksen rooli yhteiskunnassa on uudelleenarvioinnin kohteena. Pääministeri Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelmassa työpolitiikan toteutus liitetään aiempaa tiiviimmin laajempaan elinkeinopoliittiseen viitekehykseen. Tätä uudelleenarviointia toteutetaan käytännössä vuoden 2008 alusta aloittavan työ- ja elinkeinoministeriön perustamisella. Työelämän sosiaalisia innovaatiota pyritään yhdistämään aiempaa selkeämmin muuhun innovaatio toimintaan ja työvoimapolitiikan vaikuttavuudelle on asetettu aiempaa tiukempia vaatimuksia.

Taustana näille laajoille uudelleenarvioinneille ja uusille linjauksille voidaan pitää talouden globalisaatiokehityksen vaikutuksia pieneen avoimeen kansantalouteemme, sen työelämään ja – markkinoihin. Väestön ikääntyminen on yhteinen eurooppalainen haaste, jossa ihmisten työvoimavarojen osaaminen ja hyödyntäminen on selvästi aiempaa tärkeämpää.

Julkisen talouden kestävyys, työnteon kannustavuus sekä väestön hyvinvointi- ja työvoimapolitiikan tarjonnan riittävyys niiden kysyntään nähden ovat kaikki kriittisiä taustatekijöitä lähivuosien politiikkalinjauksille. Työelämän kehityspiirteisiin vaikuttamalla ajatellaan voitavan lieventää ikääntymisen kielteisiä vaikutuksia ja voimistaa myönteisiä.

Monet työelämää ja työvoimakysymyksiä koskevat taloudelliset ja sosiaaliset seikat ovat muutoksessa. Tutkimustiedolle on kasvavaa kysyntää. Työpolitiikassa tutkimuksella tuetaan keskeisesti päätöksentekoa, joka edellyttää myös näyttöä aiemmin harjoitetun politiikan tuloksista ja vaikutuksista. Myönteistä onkin, että päätöksentekijä edellyttää tutkimustietoa, eikä monimutkaisilla ja monimuotoisilla työmarkkinoilla enää pärjätä ilman perusteelliseen ja politiikkarelevanttiin tutkimukseen perustuvaa kehittämistä ja päätösten valmistelua.

## 2. Edellisen ohjelmakauden 2003-2007 luoma perusta

Työpoliittista tutkimusohjelmaa v. 2003-2007 valmisteltiin rinnakkain työministeriön strategiaprosessin kanssa sekä vuorovaikutuksessa ministeriön eri tiimien, muiden hallinnonalojen, työmarkkinajärjestöjen ja tutkimuslaitosten kanssa. Tutkimustarpeet määriteltiin työpolitiikan silloisen strategian viiden painoalueen sekä julkisten työvoimapalvelujen toimintastrategian avulla. Myös tutkimuslaitoksilta pyydettiin uusia strategisesti tärkeitä tutkimusaihe-ehdotuksia, joita saatiin 50 kpl ja joista hyväksyttiin ohjelmaan alle puolet. Suuri osa kaikista ohjelman projekteista on toteutettu kuitenkin työministeriön omien, erityisesti työvoimapolitiittisten tutkimusaloitteiden pohjalta. Niiden keskeiset painopisteet ovat olleet työmarkkinoiden toimivuus ja sen parantaminen, työvoimapalvelut työvoimapolitiikan vaikuttavuuden lisääjinä, työvoimapolitiikan vaikuttavuuden arviointi, työperustainen maahanmuutto sekä työttömien työnhakijoiden työpaikkoihin sijoittumista edistävät toimenpiteet. Työelämä tutkimukset ovat puolestaan tukeneet työpolitiikan strategialinjauksia tuottavuuden parantamisesta laadullisesti kestäväällä tavalla, osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisesta sekä yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen lisäämisestä. Tarkoituksena on ollut tuottaa tietoa työlainsäädännön toimivuuden arvioimiseksi ja edelleen kehittämiseksi sekä työorganisaatioiden toimivuuden ja henkilöstön työhyvinvointia edistävän laadun kehittämiseksi. Työelämän ohjelmallista kehittämistoimintaa on tuettu, koordinoitu ja ohjattu mm. työministeriön Tykes-ohjelmassa.

Työpoliittista sektoritutkimusohjelmaa on toteutettu vuosittain työministeriön johtoryhmän hyväksymien projektikohtaisten suunnitelmien mukaisesti. Projektit ovat voineet vaihdella monivuotisista, monitieteisistä, suurilla henkilöresursseilla toteutetuista, yhteisrahoitteisista hankkeista rajattuja substanssikysymyksiä käsitteleviin lyhyehköihin, yhden suorittajatahon laatimiin selvityksiin. Vuodesta 2003 lähtien on päätetty toteuttaa yhteensä yli sata hanketta (ks. [www.mol.fi/tutkimus- ja kehittäminen/työpoliittinen tutkimusohjelma](http://www.mol.fi/tutkimus- ja kehittäminen/työpoliittinen_tutkimusohjelma)). Tutkimushankkeiden tunnetuksi tekemiseksi ja tutkimusohjelman sisällön edelleen kehittämiseksi on järjestetty vuosiseminaareja ja työkokouksia työministeriön johdolle, sidosryhmille ja tutkimuslaitosten edustajille. Tutkimuksista on tiedotettu uutisvälineille. Tutkimuksia on myös arvioitu ja niistä keskusteltu tiedotusvälineissä.

Työministeriöltä puuttuu oman hallinnonalan tutkimus- ja kehittämislaitos, minkä vuoksi pääosa tutkimuksista on hankittu ulkopuolisista tutkimuslaitoksista. Näitä ovat pääasiassa yliopistojen ja korkeakoulujen alaiset laitokset, mutta myös muiden ministeriöiden alaiset sektoritutkimuslaitokset

ja yksityiset tutkimuslaitokset. Hankkeita on lisäksi yhä enemmän rahoitettu yhdessä muiden ministeriöiden ja tutkimuksen tilaajien kanssa. Suomen Akatemia on osallistunut työpoliittisen tutkimustoiminnan toteuttamiseen eri ohjelmissaan (esim. Sosiaalinen pääoma ja luottamusverkostot-, Suomalaiset yritykset ja globaalin kilpailun haasteet-, Life as Learning- sekä Työ, hyvinvointi ja 2000-luvun haasteet -tutkimusohjelmat). Merkittävä työelämä tutkimuksen yhteistyökumppani on ollut niinkään Työsuojelurahasto. Työvoimapolitiittisten tutkimusten tilaajina ja rahoittajina ovat olleet työministeriön lisäksi lähinnä muut ministeriöt.

Työministeriön työpoliittiseen sektoritutkimukseen käytettävissä oleva määräraha on ollut 0,8 milj. euroa vuonna 2003, 1,5 milj. euroa vuosina 2004 ja 2005, 1,4 milj. euroa vuonna 2005 sekä 1,2 milj. euroa vuosina 2006 ja 2007. Tämän lisäksi Pohjoismaiden Ministerineuvoston rahoituksella on voitu toteuttaa yhteispohjoismaisia, erityisesti työvoimapolitiittisia tutkimuksia. Euroopan Sosiaalirahaston, Euroopan työllisyysstrategian arvioinnin sekä eri maiden kansallisten parhaiden käytäntöjen analysoinnin resursseja on myös voitu hyödyntää.

### **3. Tutkimusohjelmien saumakohta vuonna 2007**

Työministeriön johdolle järjestettiin vuoden 2007 alussa seminaari työvoimapolitiikkaa ja sen vaikutuksia koskevien tutkimusten merkityksestä työvoimapolitiikan kehittämiseksi. Vuonna 2007 ilmestyneet tutkimukset ovat painottuneet työvoimapolitiikan vaikuttavuuden arviointimenetelmien kehittämiseen, työvoimapolitiikan ja työvoimapolitiikan aktiivitoimien vaikutusten arviointiin sekä joustoturvan keskeiseen suomalaiseen komponenttiin, muutosturvaan.

Syksyn 2007 aikana käynnistetyissä tutkimuksissa painottuu työmarkkinoiden toimivuuden edistämisen teema. Nämä tutkimukset ovat arvioita alan tutkimuskirjallisuudesta, rekrytointiongelmista saadun kuvan täsmentämisestä sekä arvio työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannosta erilaisilla työmarkkina-alueilla. Lisäksi tutkimuksille on tyypillistä keskeisten ja laaja-alaisen työvoimapolitiikan alueiden arviointi. Ammatinvalinta- ja uraohjauksen asema työvoimapolitiikassa ja niiden kehittämishaasteiden arviointi on tällainen. Työmarkkinatuen aktivoimisen vaikutuksia koskeva tutkimus on uuden tyyppinen kattaessaan työvoimapolitiikan kokonaisuuden; työvoimapolitiikan ja aktiivitoimien ohella myös työmarkkinatuen, ts. tärkeän osan passiivista työvoimapolitiikkaa. Maahanmuuttopolitiittista tutkimusta edustaa tilapäisesti Suomessa työskentelevien maahantulo- ja rekrytointiväyliä sekä työoloja koskeva tutkimus. Romaniväestön työllisyystilannetta, sen syitä ja parantamiskeinoja arvioidaan niinkään. Lisäksi

käynnistetään kaupunki- ja haja-asutusalueiden työttömyyttä sekä työvoiman saatavuusongelmia käsittelevä tutkimus.

Syksyllä 2006 kuultiin työmarkkinajärjestöjen, tutkimuslaitosten ja työministeriön asiantuntijoiden näkemyksiä työelämä tutkimusten hyödyntämisestä sekä uusista tutkimustarpeista. Sen ja työministeriössä laaditun työpolitiikan uudistetun strategian pohjalta hahmoteltiin tutkimusten teema-alueita ja kehittämisideoita. Tutkimuslaitoksille järjestetyn tutkimusaiehaun pohjalta käynnistetään v. 2007-2008 uusia yksittäisiä hankkeita. Ne käsittelevät kukin tavallaan työn tuloksellisuuden, innovatiivisuuden ja työhyvinvoinnin keskinäistä problematiikkaa. Tutkimukset kohdistuvat työoloihin, työn organisointiin, työssä oppimiseen, palkitsemiskäytäntöihin ja yrittäjyyteen.

Työelämä tutkimukselliset tietotarpeet liittyvät työelämän jouston ja turvan entistä paremman tasapainon ("flexicurity") sekä työurien pidentämisen strategiaan päämääriin. Työelämän laadun kehittämisellä on jo 1990-luvulta lähtien pyritty vaikuttamaan tuottavuuteen, innovatiivisuuteen ja työn mielekkyyden kokemiseen. Tämä on tapahtunut panostamalla laadukkaaseen työympäristöön, hyvään työn organisointiin ja johtamiseen sekä työntekijöiden kehittymismahdollisuuksiin työssään työpaikkatason toimenpitein. Mm. työn sisältöjen kehittämiseen, työssä oppimiseen ja työn tuloksista palkitsemiseen tulee kiinnittää edelleen huomiota myös tapaustutkimusaineistoihin perustuvien työelämä tutkimuksien. Siten voi paikantaa innovatiivisuutta ja hyvinvointia työssä tukevia johtamiskäytäntöjä ja toimintatapoja. Uusien, joustavien työaikamallien käyttöönotto ja kehittäminen nähdään niinkään edelleen tarpeelliseksi.

Työn muuttuminen entistä itsenäisemmäksi vaikuttaa puolestaan työntekijöiden osaamistarpeisiin, työn mielekkyyden kokemiseen sekä organisaation tiedonkulun tarpeisiin ja päätöksentekoon osallistumiseen. Työelämän kehittämisen vaikutusta yksilön työsuoritukseen ja osaamiseen ei tunneta vielä riittävästi. Samoin työvoiman määrän optimaalista mitoittamista paikallistasolla sekä työsuhteiden keston ja henkilöstön osaamistason välistä yhteyttä olisi selvitettävä. Työssä oppimisen käytäntöjä olisi edelleen kehitettävä tutkimusavusteisesti sekä tutkittava tutkintojen sisältöjen vastaavuutta työelämän tarpeiden kanssa.

Yrittäjyyttä nähdään tutkitun edelleen vähän yrittäjien määrää ajatellen. Työpoliittisessa tutkimusohjelmassa on 2000-luvulla selvitetty palkkatyöstä yrittäjäksi siirtymisen mahdollisuuksia ja esteitä eri toimi- ja ammattialoilla. Myös näennäisyrittäjyyden problematiikkaa on selvitetty.

Edelleen on pidetty tarpeellisena tutkia erilaisten osaamisen kehittämisen mallien tuloksellisuutta pk-yrityksissä.

#### **4. Sektoritutkimuksen ja strategian uudistusten vaatimuksia**

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä sektoritutkimuksen kehittämisestä määritellään neljä sektoritutkimuksen aihealuetta, joista kunkin tutkimusagenda laaditaan sektoritutkimuksen neuvottelukunnan alaisissa jaostoissa. Työministeriö on jäsenenä Osaaminen, työ ja hyvinvointi – jaostossa, jonka valmisteluvastuulla oleva tutkimus auttaa vastaamaan osaamistarpeiden ja työvoiman kysynnän muutoksiin, tukee yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnin kokonaisvaltaista edistämistä, julkisten toimien vaikuttavuuden parantamista hyvinvoinnin eri osa-alueilla sekä palvelujen tuottamista tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti, kansantuloa ja hyvinvointia lisäävällä tavalla. Aihepiiri kattaa terveyteen, sosiaaliturvaan, tulonjakoon, työmarkkinoiden toimivuuteen ja työllisyyteen sekä kuluttajakysymyksiin liittyvät hyvinvoinnin osa-alueet.

Sektoritutkimuksen suunniteltu aihealuejako on tarkoituksenmukainen, mutta aihealueiden välisiä rajanveto-ongelmia sekä toisaalta niiden keskinäistä päällekkäisyyttä voi ilmetä tutkimustoimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Erityisesti alue- ja yhdyskuntarakenteita sekä osaamista, työtä ja hyvinvointia koskevat alueet voivat olla työmarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta päällekkäisiä. Joustava, aihealueiden rajat ylittävä yhteishankkeiden toteuttaminen tulisi tarvittaessa myös taata. Työpolitiikan asiantuntija on siten mukana myös alue- ja yhdyskuntarakenteita koskevan tutkimuksen suunnittelussa ja koordinoinnissa. Sektoritutkimusneuvottelukunnan alaisen sektoreiden välisen tutkimustoiminnan rinnalla eri ministeriöt toteuttava myös omia sektoritutkimusohjelmiaan, jotka vastaavat täsmällisemmin omien politiikkalohkojen ja hallinnonalojen tietotarpeisiin.

Vuoden 2008 alussa käynnistettävän työ- ja elinkeinoministeriön perustehtävänä on vastata Suomen yrittäjyyden ja innovaatiotoiminnan toimintaympäristöstä, työmarkkinoiden toimivuudesta ja työntekijöiden työllistymiskyvystä sekä alueiden kehittymisestä globaalissa taloudessa. Ministeriön strategisten linjausten (”luodaan huippuedellytykset laaja-alaiselle innovaatiotoiminnalle” ja ”luodaan elinvoimainen toimintaympäristö, joka kannustaa yrittäjyyteen ja kasvuun maan eri alueilla”) mukaan osaamiseen perustuvat kasvuyritykset ja liiketoiminnot lisääntyvät. Innovaatioiden käyttöönotto lisääntyy työorganisaatioiden ja henkilöstön osaamisen kehittämisen avulla. Luovat toimialat vahvistuvat ja julkisten palvelujen tuottavuus ja laatu paranevat.

Työn tuottavuuden nostamishaasteet liittyvät yhä enemmän työelämän kehittämiseen ja työympäristöön. Kolmannen strategialinjauksen (”parannetaan työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoiman saantia”) mukaan työn tuottavuutta nostetaan ja työuria pidennetään työelämän laadun ja työhyvinvoinnin parantamisen avulla. Henkilöstön ja työnhakijoiden osaaminen paranee työnantajien tarpeiden mukaisesti ja ammattitaitoisen työvoiman saanti turvataan eri alueilla. Työntekijöiden työhön ottaminen helpottuu ja työstä työhön sijoitutaan nopeasti. Työlainsäädännössä vahvistuu jouston ja turvan tasapaino. Työelämäasioissa kehittämiskohteina ovat yhteistoiminta työpaikoilla, sopimustoiminta, työaikapolitiikka, uudet työnteon ja työllistämisen muodot sekä työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen.

## **5. Liittymät muihin ohjelmiin ja kehittämishankkeisiin**

Työ- ja elinkeinoministeriön koordinoiman ”Työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelman” tavoitteena on talouskasvun, työllisyyden ja hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjan turvaaminen. Vaikuttamiskeinoiksi on listattu työvoiman saatavuudesta huolehtiminen, työn tuottavuuden nostaminen sekä yrittäjyyden ja yritysten kasvun edistäminen. Työvoiman saatavuuteen vaikuttavat työurien pidentäminen, työvoimareservien käyttöön ottaminen ja työperäisen maahanmuuton lisääminen. Työvoiman on oltava osaavaa sekä työmarkkinoiden ja työelämän jouston ja turvan tasapainosta huolehdittava. Tämä edellyttää työttömyysturvan ja aktiivisen työvoimapolitiikan keinojen, työlainsäädännön sekä koulutusjärjestelmän arviointia ja uudistamista. Niinikään yrittäjyyden esteitä halutaan poistaa edelleen ja innovatiivisuutta edistää yhteiskunnassa ja työelämässä eri tavoin. Tuottavuuden parantamistavoite kytetään työelämän laadun kehittämiseen. Työelämän teknologisten ja organisatoristen innovaatioiden syntymistä ja käyttöönottoa pyritään edistämään samanaikaisesti.

Toinen hallitusohjelman politiikkaohjelma, jota työpoliittinen ja sektoreiden välinen tutkimustoiminta palvelee on ”Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelma”. Tällöin huomio kohdistuu esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisemiseen sekä työn ja yksityiselämän yhteensovittamiseen eri elämänvaiheissa.

Työministeriö on puolestaan asettanut jouston ja turvan tasapainoa työmarkkinoilla ja työelämässä uudistavan korkean tason työryhmän (toimikausi 23.8.2007-31.12.2010). Taustalla on Euroopan kasvu- ja työpaikkastrategian uudistus vuonna 2008 sekä hallitusohjelmaan kirjattu tavoite.

Jokaisen EU-maan tulee luoda oma kansallinen joustoturvamallinsa olosuhteidensa ja toimintatapojensa pohjalta. Sektoritutkimuksen tulee osaltaan tuottaa tarvittavaa tietoa tätä tarkoitusta varten, mutta täsmälliset tietotarpeet eivät ole vielä tiedossa työryhmän vasta aloitettua toimintansa. Lisäksi sektoritutkimustoiminnassa on huomioitava sosiaali- ja terveysministeriön asettaman sosiaaliturvan uudistamiskomitean (toimikausi 15.6.2007 – 31.12.2009) tietotarpeet, jotka liittyvät perusturvajärjestelmän toimivuuteen. Muita hallitusohjelman velvoittamia merkittäviä uudistuksia valmistellaan esim. opetusministeriön asettamassa ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen johtoryhmässä (toimikausi 31.12.2010 saakka) sekä työmarkkinoiden kohtaantoa käsittelevässä työryhmässä (toimikausi 8.8.2007 lähtien enintään hallituskauden loppuun saakka). Niinikään näiden edellyttämä tutkimustieto on tuotettava sektoritutkimusjärjestelmän piirissä.

Edelleen on seurattava työmarkkinakeskusjärjestöjen tutkimus- ja kehittämistoimintaa koskevia aloitteita. Tällaisia tekee mm. vuoden 2007 alkupuolella perustettu ”Tuottavuuden pyöreä pöytä”, joka toimii järjestöjen korkean tason elimenä tuottavuuden, työelämän laadun ja tuottavuusyhteistyön edistämiseksi. Sen toimintamuotona on mm. tutkimusten rahoittajatahoille (Työsuojelurahasto) tehtävien aihealoitteiden lisäksi tutkimustiedon levittäminen vuosiseminaarein sekä –katsauksin.

## **6. Työpoliittisen tutkimustoiminnan uudet painopisteet ja teema-alueet**

Väestön ikääntyminen ja talouden globalisaatio vaikuttavat työpolitiikan toimintaympäristöön sekä muodostavat myös tutkimusohjelman keskeiset lähtökohdat. Nämä perustrendit saavat ohjelmakaudella uusia, entistä ongelmallisempia muotoja. Esimerkiksi työikäisen väestön määrän lasku ja työvoimavarojen niukkeneminen käynnistyvät ohjelmakaudella. Työvoimavarojen niukkeneminen vaikuttaa keskeisesti työmarkkinoiden toimintaan ja työelämään. Myös niukkenemisen vaikutusten lieventäminen muodostaa keskeisen työpolitiikan tehtävän. Nuorten työelämään tulon ja kiinnittymisen edellytykset ovat tärkeä sopeutumista auttava tekijä. Työvoimavarojen niukkenemiseen voidaan vastata myös työoloja kehittämällä, mikä lisää työnteon vetovoimaa. Suomi on kuulunut globalisaation hyötyjiin. Tämän tilanteen säilyttäminen vaatii koko taloudelta, yrityksiltä ja yksilöiltä jatkuvaa uudistumiskykyä ja innovatiivisuutta. Työvoimavarojen niukkeneminen tekee tehtävän entistä vaikeammaksi, mihin tutkimustoiminta voi osaltaan tuoda vastauksia. Globalisaatio vauhdittaa talouden rakennemuutosta, jonka aiheuttamien sopeutumisongelmien ratkaisumahdollisuudet edellyttävät uutta tutkimustietoa.

Väestön ikääntyminen aiheuttaa haasteen ja mahdollisuuden uusien innovaatioiden syntymiselle sekä liiketoiminta- ja vientimahdollisuuksille. Työelämään kiinnittyminen ja siellä pysyminen vaikuttavat työllisyysasteen nostamiseen. Tässä työelämän laatu, johtaminen ja työorganisaatioiden toimivuus sekä työnteon mallit ovat tärkeällä sijalla. Tuottavuutta ja hyvinvointia ei voi parantaa työvoiman määrää kasvattamalla, vaan osaamista, koulutusta, teknologiaa, organisaatioita ja toimintatapoja kehittämällä.

Työpoliittinen tutkimus koostuu jatkossakin kahdesta päälohkosta: työelämätkimuksesta ja työvoimapolitiittisesta tutkimuksesta. Edellisen painopisteitä käsitellään seuraavassa kohdissa 1-8 ja jälkimmäisen kohdissa 9-11.

Strategisesti tärkeiksi työelämätkimuksen painopistealueiksi voi edelleen todeta tuottavuuden nostamisen ja työelämän laadun parantamisen, aikuisväestön ja työorganisaatioiden osaamisen parantamisen sekä itsensä työllistämisen ja yrittäjyyden edistämisen. Monitieteistä tutkimusta monipuolisilla tutkimusmenetelmin ja -aineistoin tarvitaan esimerkiksi seuraavilta aihealueilta ja tutkimuskysymyksistä:

#### 1. Työelämän jouston ja turvan tasapainon selvittäminen

- Joustoturvan käsite, sen operationalisointi ja meta-analyysi eri maiden kokemusten pohjalta sekä jo olemassa olevan tutkimustiedon kartoittaminen.
- Työsuhteiden kestoon liittyvät hyvät käytännöt ja vaikutukset organisaatioon sitoutumiseen.
- Virtuaalisen työympäristön yhteys työn organisointiin, tuloksellisuuteen, työnteon ehdoista sopimiseen ja palkitsemiseen.

#### 2. Tuloshakuisten henkilöstökäytäntöjen (SHRM) vaikutus organisaation tuloksellisuuteen ja eri henkilöstöryhmien työhyvinvointiin

- Välittävien mekanismien, kuten arvojen, asenteiden, motivaation ja johtamisen merkitys.
- Johtamisosaamisen vaikutus yksilöiden ja organisaatioiden suorituskykyyn.
- Olemassa olevien tuloksellisuutta koskevien mallien testaaminen edelleen.

- Tehdään pitkittäistutkimuksia ja monipuolisia tapaustutkimuksia kohteenaan erityisesti pk-yritykset.

### 3. Työelämän palkitsemisjärjestelmien toiminta

- Vaikutukset työn tuloksellisuuteen ja innovatiivisuuteen.
- Palkkajousten vaikutus työllisyyteen

### 4. Työssä oppimisen käytännöt työpaikoilla; yrityslähtöinen ja proaktiivinen työvoimakoulutus

- Työvoiman tarpeen vaikutukset työssä oppimisen käytäntöihin.
- Investoinnit osaamiseen työpaikkatasolla ja niiden mittaaminen/dokumentointi.
- Tutkintojen sisältöjen vastaavuus työelämän tarpeiden kanssa.

### 5. Työelämän yhteistoiminta- ja osallistumisjärjestelmät

- Muuttuvien osallistumisjärjestelmien vaikutukset innovaatioiden syntymiseen.
- Organisaation epävirallisen kehittämisen/osallistumisen vaikutukset tiedonkulkuun ja luottamukseen.

### 6. Työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen eri elämän vaiheissa

- Työn organisointi- ja johtamiskäytäntöjen vaikutukset.
- Joustavien työaikamallien ja työnteon paikkojen vaikutukset.
- Työn jakamiseen tähtävien järjestelmien (esim. vuorotteluvapajärjestelmä) käyttö, kustannukset ja vaikutukset työvoiman tarjontaan.

### 7. Yrittäjyyden edistäminen

- Yrittäjyysilmapiirin muutokset ja yrittäjyyden esteet yhteiskunnassa.
- Yrittäjyysosaamisen tarpeet ja osaamisen kehittämisen edellytykset pk-yrityksissä.

### 8. Työlainsäädännön toimivuus ja vaikuttavuus

- Vuosilomalain toimivuus.
- Tilaajavastuulain toimivuus.

- Yhteistoimintalain muutosten vaikutukset.

Työvoimavarojen niukkenemiseen liittyvät ennen muuta työvoimapula, hinta- ja kustannustason nopean nousun vaikutukset työmarkkinoilla ja vaara taloudellisen kasvun hidastumisesta. Nämä vaikutukset ja toisaalta niiden lieventäminen, työvoiman tarjonnan kasvattaminen ja työllistyvyyden parantaminen sekä pyrkimys työllisyysasteen nostamiseen muodostavat keskeisen työvoimapolitiittisten tutkimusten lähtökohdan.

Työvoimapolitiittisen tutkimustoiminnan keskeiset strategiset aihealueet tulevat olemaan seuraavat:

#### 9. Työmarkkinoiden toimivuus ja sen parantaminen

Työmarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta on eriteltävä mm. työmarkkinoiden alueellisia erityispiirteitä, ammatillista ja alueellista liikkuvuutta, työnvälityksen markkinoita sekä ennakoinnin kehittämistarpeita. Työmarkkinoiden tutkimisen tärkeyttä korostaa tarve korottaa työllisyysasteita tasoille, joilla työmarkkinat ovat perinnäisesti joutuneet epätasapainoon. Työkäinen väestö on lisäksi entistä ikääntyneempää, mikä voi lisätä työmarkkinoiden jäykkyyksiä.

Rekrytointiongelmien ja työvoimapulan todennäköinen yleistyminen korostaa niiden erittelyn ja ennakoinnin tarpeellisuutta. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon parantaminen edellyttää kohtaantoon vaikuttavien tekijöiden, mm. työnvälitystoiminnan ja työvoiman laatuvaatimusten, tutkimista.

Työmarkkinoiden siirtymien tärkeys ja niiden kytkeytyminen jouston ja turvan yhdistämiseen muodostavat työvoimapolitiikan kannalta tärkeän tutkimuslinjan. Tässä on eriteltävä sekä työllisyyden että työttömyyden ja työmarkkinoiden ulkopuolella olon dynamiikkaa ja siirtymiin vaikuttavia tekijöitä.

#### 10. Osaaminen, työvoiman täysipainoisempi käyttö ja tarjonnan lisääminen

Työvoiman osaamistason kasvattaminen ja erityisesti tämän kytkeytyminen työllistyvyyteen ja vastaaminen työvoiman kysyntäpuolen vaatimuksiin on tärkeä tekijä työvoimavarojen täysipainoisemmalle käytölle. Aikuiskoulutuksen merkitys tulee työelämässä kasvamaan kun työvoimalla on jatkossa nuorisoasteen koulutuksen päättämiseen keskimäärin nykyistä pidempi

aika. Eri työvoimaryhmille ja työvoiman ulkopuolisille soveltuvia osaamisen hankkimistapoja ja työnantajien edellyttämää ammattitaitoa tarkastellaan yhdessä.

Käyttämättömistä työvoimavaroista keskeisen ryhmän muodostavat työttömät. Työvoimavarojen niukkenemiseen vastaamiseksi tarve integroida työelämään hyvinkin vaikeasti työllistyviä työttömiä kasvaa. Tämä nostaa esiin täysin uuden tyyppisiä kehittämis- ja tutkimustarpeita. Mm. ikääntyneiden työttömien aktivoinnin yleistyessä on tarpeellista syventää tietoa heidän edellyttämistään erityisratkaisusta, esim. työvoimakoulutuksen menetelmien osalta.

Vaikeasti työllistyvien mutta myös työvoiman ulkopuolella nykyään olevien osalta on syytä eritellä sosiaaliturvajärjestelmiin ja muihin taloudellisiin kannustimiin liittyvät työllistymistä tukevat tai estävät tekijät. Kannustimia on syytä tutkia niin työntekijöiden kuin työnantajienkin näkökulmista. Tätä kokonaisuutta vasten saavat myös välityömarkkinoiden kehittämistarpeet objektiivista perustaa. Vajaatyökykyisten tarjoaman työpanoksen parempi käyttöön saaminen ja tähän liittyvät vaikeudet kuuluvat lähivuosien tutkimuskysymyksiin.

Työmarkkinoilta syrjäytymisen ohella erityisesti koulutuksesta syrjäytymisen ehkäisyyn on työvoimapolitiisessa tutkimuksessa kiinnitettävä huomiota. Myös työperustaisen maahanmuuton lisääminen ja ylipäänsä maahanmuuttajien työelämään integroitumisen edistäminen muodostavat ohjelmakaudella yhden tutkimuskokonaisuuden.

## 11. Työvoimapolitiikan vaikuttavuus ja sen lisääminen

Työvoimapolitiisten yksittäisten aktiivitoimien ja työvoimapalvelujen vaikuttavuuden arvioinnin ohella tullaan ohjelmakaudella tutkimustoiminnassa painottamaan työvoimapalvelujen ja aktiivitoimien vuorovaikutuksen tutkimista, esim. työvoimapalvelujen merkitystä työvoimakoulutuksen vaikuttavuuden parantamisessa. Entistä enemmän pyritään ottamaan huomioon työvoimapolitiikan kokonaisuus, ts. työvoimapalvelujen ja aktiivitoimien ohella myös passiivinen työvoimapolitiikka. Vaikuttavuustulosten ohella tullaan entistä enemmän kohdistumaan myös tulosten syiden arvioimiseen. Tämä tieto on olennaista pyrittäessä kehittämään politiikkaa ja toimintaa.

Työvoimapolitiikan vaikuttavuuden arviointimenetelmien kehittäminen muodostaa oman tärkeän tutkimusalueensa. Kokeellisen tutkimuksen toteuttamismahdollisuuksien kartoittaminen ja ei-

kokeellisen tutkimuksen luotettavuuden lisääminen ovat edelleen tärkeitä. Jälkikäteen tapahtuvan vaikuttavuusarvioinnin ohella pyritään kehittämään myös etukäteisarviointia ja sen yhteyttä toimintojen kehittämiseen. Arviointimenetelmiä pyritään monipuolistamaan mm. prosessi- ja implementaatioarvioinnilla.

## **7. Organisaatio, resurssit ja toteutus**

Työpoliittisen sektoritutkimuksen organisointia uudistettiin vuoden 2007 helmikuussa siirtämällä sektoritutkimusohjelman toteuttaminen uuteen työministeriön analyysiyksikköön. Yksikön vastuulle tuli myös 1,2 M€n tasolle mitoitettun tutkimusmäärärahan hallinnointi. Ministeriön johtoryhmä on päättänyt tutkimustoiminnan vuosisuunnitelmasta, kun taas yksittäiset projektisopimukset on hyväksynyt kansliapäällikkö. Vuoden 2007 syksyllä aloitti työnsä VN:n sektoritutkimuksen neuvottelukunta alaisine jaostoineen. Neuvottelukunnassa kutakin ministeriötä edustaa kansliapäällikkö. Työpolitiikan tutkimuksella on edustus kahdessa jaostossa. Työministeriön analyysiyksikössä sektoritutkimusohjelmaa on suunniteltu ja toteutettu rinnakkain oman analyysityön kehittämisen kanssa. Sektoritutkimustehtävissä on analyysiyksikössä työskennellyt 4 henkilöä sekä tarvittaessa tutkimusjohtaja eli vajaa kolmasosa yksikön vahvuudesta. Tutkimusohjelman sisältöä on valmisteltu yhteistyössä ministeriön eri osastojen ja yksiköiden kanssa. Myös tutkimustoiminnan koordinaatioryhmä on osallistunut tutkimustiedon välittämiseen ja tutkimusaiheiden kehittelyyn.

Työ- ja elinkeinoministeriössä tutkimuksen, operatiivisempien analyysien ja ennakointitoiminnan sisällöt ja voimavarat ovat vielä organisointivaiheessa. Työpoliittiseen tutkimustoimintaan on kuitenkin alustavasti budjetoitu edelleen 1,2 M€ vuodessa. KTM:n politiikka-alueiden sitomattomaan sektoritutkimukseen on varattu lisäksi 2,5 M€

Kokonaisuutena TEM:n sektoritutkimuksen organisaatio on resursseiltaan hyvin vinoutunut, koska mm. innovaatio toiminnan, teknologiakysymysten ja kuluttajapolitiikan alueilla on merkittäviä alaisia tutkimuslaitoksia, mutta työpolitiikassa ei ainoatakaan. Työpolitiikan alalla tullaan harkitsemaan oman sektoritutkimuslaitoksen perustamista sektoritutkimusjärjestelmän uudelleenjärjestelyjen yhteydessä. Keskeistä on se, että voidaan varmistaa riittävä sisältöosaamisen, tutkimusaineistojen ja analyysimenetelmien hallinta työpolitiikan aihealueilla.

Työpolitiikan tutkimusohjelman toteutus työ- ja elinkeinoministeriössä tarjoaa aivan uudenlaisia mahdollisuuksia, mutta on myös uudella tavoin haastavaa. Työpolitiikan tutkimuksen ja kehittämisen on pystyttävä hyödyntämään myös uuden ministeriön merkittäviä sektoritutkimusresursseja koko hallinnonalalla. Esimerkiksi Tekesillä voi olla edellytyksiä osallistua työmarkkinatekniologioiden tutkimiseen ja kehittämiseen. Lähtökohtana on laaja yhteistyö, yhteisten voimavarojen tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö sekä koko työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan sektoritutkimusresurssien hyödyntäminen. Yhteistyö innovaatiopolitiikan, elinkeinopolitiikan, markkinoiden sääntelyn ja kuluttajapolitiikan tutkimuksen kanssa luo uusia rajapintoja työpolitiikan tutkimuksen kannalta. Myös kestävä kehitys ja energiapolitiikan aihealueilla on vastattava ainakin työllisyysvaikutuksia koskeviin tietotarpeisiin. Työ- ja elinkeinoministeriössä myös ennakointitoiminnalle voi syntyä laajempi rooli kuin nykyisissä ministeriöissä ja tämän toiminnan koordinointi ja lähempi kytkeminen sektoritutkimuspolitiikkaan on tärkeitä. Yhteistyötä TE-keskusten kanssa tutkimus- ja ennakointiasioissa syvennetään.

Työpolitiikan tutkimuksesta ja sen tuloksista tiedotetaan aktiivisesti medialle, sidosryhmille, tutkimusyhteisöille ja kansalaisille. Tiedotusvälineitä palvellaan laadukkaasti tutkimustietoa koskevissa asioissa. Keskeisenä kanavana tutkimustiedottamisessa ja tutkimuspoliittisessa keskustelussa on Työpoliittinen aikakauskirja, jossa voidaan alkaa julkaista myös ministeriössä laadittujen talous- ja työmarkkinaennusteiden keskeisiä tuloksia.